עולת שבת בשבתו

ת"ת תורה ויראה דרבינו יואל דסאטמאר • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • פה ק"ק קרית יואל יצ"ו

בעזהשי"ת | פרשת תזריע – טהרה | כיתה ח' ט' תשס"ט לפ"ק

מילי דחסידא

ואם לא תמצא ידה די שה ולקחה שתי תורים או שתי בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת. הנה שה בגימטריא **היצר**, וזה"פ **ואם לא תמצא ידה די שה**, היינו שאם האדם אין לו כח לנצח את היצר הרע, על זה אמר הכתוב **ולקחה שתי תורים**, שתי התורים הוא התורה, כדמצינו במדרש בתורים בשתי תורות שבכתב ושבעל פה, והיינו שניצוח היצר הרע הוא על ידי עסק התורה, כמאמר חז"ל (קידושין ל' ע"ב) אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, **או שני בני יונה** הוא מצות תפילין שנמשלו ליונה **אחד לעולה ואחד לחטאת**, היינו שאחד לחטאת לכפרה, ואחד לעולה להעלות אותו אותו לקדושה (כנסת יחזקאל)

דרש דרש

וראהו הכהן והנה הנגע לא הפך את עינו: דער רבי זי"ע ברענגט אין **דברי יואל** אז ווען דער כהן איז מטהר א נגע, דעמאלטס ווערט נתחלף די אותיות פון **נגע** און עס ווערט ענג. (אזוי ווי די ווארט צרה ווערט רצה, פשע ווערט שפע עי' דבר"י פר' בא) מיט דעם טייטשט מען דעם פסוק **והנה הנגע לא הפך את עינ"ו**, אז דער ע' פון **נגע** איז נישט איבערגעדרייט געווארן פון סוף ווארט צום אנהויב ווארט אז ס'זאל ווערן ענג. טייטשט דער **רבי זי"ע** דעם מאמר **ישועת ה' כהרף עין**, די ישועה פונעם אייבערשטן קומט דורכן אויפטוישן דעם עין.

מיט דעם טייטשט דער הייליגער **רבי הערשעלע זידיטשוב'ער** זי"ע וואס מיר זאגן אין די זמירות (ליל שב"ק) "**בשבעין עיטורין דעל גבי המשין**" אז די צדיקים האבן דעם כח מהפך צו זיין פון א דין צו רחמים, ווי אזוי? "**בשבעין עיטורין**" מען באקרוינט דעם 'שבעין' דער אות ע' וואס איז זיבעציג, "**על גבי המשין**" פארן נ' וואס איז פופציג, ווען מ'שטעלט דעם ע' פארן נ' ווערט פון **נגע ענג**.

דער הייליגער **חתם סופר** (בדרשות שבת החודש) טייטשט מיט דעם דעם פסוק (משלי י"ז כ"ד) **החכם עיניו בראשו**, דער חכם לייגט דעם ע' אנהויב ווארט, עס זאל זיין **ענג**, אבער (קהלת ב' י"א) **כסיל עיניו בקצה הארץ**, ער לייגט דעם ע' צום עק, בלייבט דאס **נגע**.

זאת תהי' תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע:

דער **נועם מגדים** זי"ע זאגט א וואונדערליכן טייטש ע"ד מוסר אויף די פסוקים, ווייל די גמרא זאגט **המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו** אז ווען איינער איז **מעביר על מידותיו** ער ענטפערט נישט צוריק ווען מען באליידיגט אים, איז מען אים מוחל אויף אלע עבירות. און א מענטש וואס ער איז מעביר על מידותיו איז אין א בחינה פון א **כהן**, וואס איז **אוהב שלום ורודף שלום**, און האלט זיך זייער שטארק איין אז ער זאל נישט גורם זיין קיין מחלוקת, וואס דאס איז די מדה פון אהרן הכהן.

עס שטייט אין **חובת הלבבות** אז ווען אייינער פארשעמט א צווייטן גייט אריבער אלע זיינע מצות פאר יענעם וועמען ער האט פארשעמט, און ער נעמט איבער יענעמס עבירות. איז דאס פארשטענדליך אז די מצוות וואס דער וואס פארשעמט גיט איבער פארן צווייטן זענען די אלע מצוות וואס ער האט געטון ביז היינט, איידער ער האט יענעם פארשעמט, ווען ער איז געווען ערליך און אפגעהיטן, אט די מצוות גייען אריבער, ווייל די מצוות וואס ער טוט שפעטער נאכן טון אזעלכע גרויסע עבירות, זענען שוין שוואכע מצוות, און האבן נישט צופיל ווערד.

מעשה רב

אז ס'איז שפעט זאגט מען נישט!

דער רבי בעל דברי יואל זי"ע איז אמאל געווען אויף א ברית אין נייטרא ישוב, מאונט קיסקא, און ווען דער ברית האט זיך געענדיגט און מען האט זיך געוואשן צו די סעודה איז שוין געווען שפעט פארנאכטס.

ווען מען האט מכבד געווען דעם רבי'ן צו זאגן תורה, האט דער רבי נישט געוואלט זאגן קיין תורה, ווייל עס איז שוין געווען זייער שפעט, אבער מען האט דעם רבי'ן זייער מפציר געווען אז ער זאל יא זאגן תורה האט ער נישט געהאט קיין ברירה.

האט דער רבי אנגעהויבן צו זאגן די תורה אויפן מדרש "וידם אהרן מאי הו"ל למימר וביום השמיני ימול בשר ערלתו", אויך איז דא א מסורה "וידם אהרן וידם השמש".

האט דער רבי געזאגט ווי פאלגענד "וידם אהרן, אהרן הכהן האט שטיל געשוויגן, מאי הו"ל למימר, פארוואס האט ער דען געדארפט רעדן, **וביום השמיני ימול בשר ערלתו**, עס איז געווען א ברית און מען האט אים געבעטן צו זאגן תורה, נו, אויב אזוי דארף מען פארשטיין פארוואס טאקע האט ער שטיל געשוויגן און נישט געזאגט, אויף דעם זאגט די מסורה וידם אהרן, ווייסטו פארוואס אהרן האט געשוויגן, ווייל **וידם השמש**, עס איז שוין געווען שפעט און עס איז נישט געווען געאייגענט די צייט צו זאגן תורה"...

דאס זאגט דער פסוק **זאת תהי׳ תורת המצורע** דאס זאל זיין מיט די תורה פונעם בעל לשון הרע, מצורע״ע מאכט **מוציא רע**, **ביום טהרתו** די תורה וואס ער האט געלערנט ווען ער איז נאך געווען ריין איידער ער האט געזינדיגט, דאס וועט נישט בלייבן ביי אים, נאר **הובא אל הכהן** דאס ווערט איבערגעגעבן פאר דעם וואס פירט זיך אויף ווי א כהן, ער שווייגט און ער איז מעביר על מדותיו. און נאכמער **ויצא הכהן אל מחוץ למחנה**, אויב דער איד וואס ווערט אנגערופן כהן איז אמאל ארויס מחוץ למחנה הקדושה, ער האט געטון עבירות, אבער יעצט ווען ער איז געווען א מעביר על מדותיו **וראה הכהן** וועט דער מענטש זעהן **והנה נרפא** אז ער איז אויסגעהיילט געווארן זיינע עבירות ווייל עס איז מעבירין ממנו על כל פשעיו.

❀

כי תבואו אל ארץ כנען ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, הה״ד אך טוב לישראל אלקים לברי לבב: זאגט דער מדרש **יכול לכל, ת״ל לברי לבב**, פאר די וואס זייער הארץ איז געזונט אין מצות.

דער רבי **הברך משה** זי״ע פארענטפערט דעם מדרש מיט די ווערטער פון הגה״ק **רבי שלמה קלוגער זצ״ל** אין ספר **גבורות שלמה** (פ׳ שלח) עה״פ **אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאד**, זאגט רש״י בצורות, תרגומו כריכן, לשון בירניות עגולות. לכאורה דארף מען פארשטיין וואס האבן די מרגלים געמיינט מיט דעם וואס זיי האבן געזאגט אז עס זענען דא **ברניות עגולות**, רינדיגע פאלאצן? נאר חז״ל זאגן דאך אז **נגעי בתים** איז א בשורה טובה פאר אידישע קינדער ווייל די אמוריים האבן באהאלטן אוצרות מיט גאלד אין די ווענט פון זייערע הייזער, און דורכן נגע האט מען צעווארפן די הייזער און מ׳האט געטראפן די אוצרות.

אין מס׳ **נגעים** (פי״ב מ״א) זאגט די משנה אז א רינדיגע הויז איז נישט מטמא. ממילא דאס האבן די מרגלים געוואלט אפרעדן אידישע קינדער אז זיי וועלן נישט טרעפן די אוצרות וואס די אמוריים האבן באהאלטן ווייל אלעס ליגט אין רינדיגע הייזער וואו עס גייט נישט אן די הלכות פון נגעי בתים עכ״ד ודפח״ח.

זאגט דער **רבי** אז מ׳קען צולייגן אויף דעם ווייל ביי א רינדיגע הויז איז דא פארשידענע ספיקות אין די הלכה, ווייל אין מס׳ סוכה (ז׳ ע״ב) קריגן זיך די חכמים צי סוכה עגולה איז כשר, אזוי אויך זאגט די גמ׳ אין סוכה (סוכה ג׳ ע״א) אז א בית שאין בו ד׳ על ד׳ פטור מן המזוזה ומעקה ושאר מצוות, און די ראשונים קריגן זיך ארום ביי **בית עגול** וואס האט נישט אינדערמיט קיין ד׳ על ד׳ נאר דורך א צירוף אויב עס איז מחויב במצוות צי נישט (עיט״ז או״ח סי׳ תרל״ד סק״ב). ממילא קען זיין אז דאס האט די מרגלים געמיינט צו זאגן אז אין ארץ ישראל איז דא רינדיגע הייזער, כדי אפצורעדן די אידן אז אין ארץ ישראל וועלן זיי האבן אסאך ספיקות אין די הלכות אין קיום המצוות און מ׳וועט נישט קענען געהעריג מקיים זיין די מצות ה׳.

דאס זאגט דער מדרש **כי תבואו אל ארץ כנען ונתתי** וגו׳ **הה״ד אך טוב לישראל**, אז דאס ענין פון נגעי בתים איז **אך טוב לישראל**, ווייל דורכדעם וועלן זיי טרעפן די אוצרות, אויף דעם זאגט דער מדרש **אלקים לברי לבב**, דאס זענען די אידן וואס **לבן בר״י במצוו״ת**, אז דער פסוק זאגט צו אז זיי וועלן טרעפן אין ארץ ישראל עקעדיגע הייזער וואו מ׳וועט קענען געהעריג מקיים זיין די מצוות, און נישט קיין רינדיגע הייזער וואס האט אסאך ספיקות בהלכה. און נישט ווי די מרגלים האבן מוציא שם רע געווען אויף אר״י.

יגעת ומצאת!

מיר שטייען אין די טעג איידער דעם ביטערן טאג ה׳ אייר, וואס אין יענעם טאג האבן די ציונים אויפגעשטעלט זייער טמא׳נע מדינה, און זייט דעמאלטס גייט אן זייער טומאה מיט וואס זיי האבן מעביר על הדת געווען טויזענטער אידן ל״ע, און די מדינה איז מעכב די גאולה שלימה און ביאת המשיח, וועלן מיר דא איבערחזרן עטליכע מקיפדיגע ידיעות פון די ספרי רביה״ק בעל דברי״ י זי״ע אין די ענינים, וואס איז נויטיג צו וויסן פאר א תלמיד פון די מוסדות פון אונזערע הייליגע רבי״ס זצוק״ל זי״ע ויבדלחט״א כ״ק מרן רבינו שליט״א.

א. וואס זענען די שלש שבועות? ב. ווי אזוי הייסן די דריי מאמרים אין ספה״ק ויואל משה? ג. מאמר א׳: וועלכע ענינים ווערן דארט ארומגערעדט? מאמר ב׳: וואס איז דארט דער רבי זי״ע מברר? מאמר ג׳: וועלכע ענינים ווערן דארט ארומגערעדט? ד. אין וועלכן יאר האט דער רבי ארויסגעגעבן דעם ספר ויואל משה? אין וועלכן יאר האט דער רבי ארויסגעגעבן דעם ספר על הגאולה ועל התמורה? וואס איז דעמאלטס געווען? וואס זענען די הויפט יסודות וואס דער רבי איז מברר אינעם ספה״ק ״על הגאולה״? אין וועלכע יאר איז אויפגעקומען דער רעיון הציוני? אין וועלכע יאר איז געגרינדעט געווארן די מדינה הטמאה?

זאת תהי׳ תורת המצורע׳

עס איז אמאל אריינגעקומען א פרוי צו הרה״ק רבי ר׳ מאיר׳ל פרעמישלאנער זי״ע מיט א ביטערליכן געוויין, אז מען האט אוועקגענומען איר זון אין מיליטער, און זי האט געבעטן דעם רבי׳ן אז ער זאל באפרייט ווערן.

עס איז דאן געגאנגען פרשת מצורע, האט דער רבי רבי מאיר׳ל געזאגט ״עס שטייט אין די וואכעדיגע סדרה וידבר ה׳ אל משה לאמר, משה מיינט מען דעם צדיק הדור, ווי דער זוהר הק׳ זאגט אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, אז די בחינה פון משה רבינו איז דא אין יעדן דור ביי די צדיקים. וידבר ה׳, דער אייבערשטער זאגט פארן צדיק הדור, לאמר, אז ער זאל זאגן זיין מיינונג אין יעדן ענין.

״דעריבער זאגט מאיר׳ל זאת די צרה, תהי׳, זאל זיין די עצה, תורת המצורע, אז דאס קינד זאל קרעציג ווערן, און ער זאל באפרייט ווערן. אבער ביום אינעם טאג וואס ער ווערט באפרייט, טהרתו, זאל ער צוריק געזונט ווערן.

מילי דרמיזא

יגלח את כל שער ראשו את זקנו ואת גבות עיניו:

דער כלי יקר זאגט אז א נגע קען קומען אויף דריי עבירות, אויף גסות הרוח, לשון הרע, צרת עין, איינער וואס איז קארג און גיט נישט קיין צדקה.

דעריבער האט מען געדארפט אפשערן שער ראשו, וואס דער ראש ווייזט אויף גאוה, אז ער וויל זיין דער ראש, די בארד וואס איז ארום די מויל וואס האט גערעדט לשון הרע, ואת גבות עיניו, ארום די אויג וואס איז ׳צרת עין׳ ווייל ער איז געווען קארג פון געבן צדקה.